

Sander de Kramer: ‘Stuur geen kleren naar Afrika’

FOUR FREEDOMS AWARD Idealen omzetten in daden: ja, hoe doe je dat eigenlijk? Tien motto's van journalist/weldoener Sander de Kramer (47), die vandaag de Four Freedoms Award krijgt.

1. Denk aan majoor Bosshardt (of je moeder)

„Het begint natuurlijk allemaal met iemand die je inspireert en voor mij was en is dat mijn moeder Magda. Die was vroeger als zwemjuf voor gehandicapten ontzettend maatschappelijk betrokken en sleepte mij met acht jaar al mee naar een demonstratie in Rotterdam voor Amerikaanse Indianen die van hun land gejaagd werden. Van haar kreeg ik van jongs af mee: ópstaan tegen het onrecht. En dan heb ik nog die andere inspiratiebron, Majoor Bosshardt. Een rasidealist die zoals we allemaal weten haar hele leven gaf voor verslaafden, daklozen en prostituees. Als ik twijfel, denk ik aan haar.”

2. Ga tegen de stroom in

„Ken je die mop van die automobilist die op de radio over een spookrijder hoort en dan denkt: ik zie er niet één maar wel duizend? Nou, dat gevoel moet je dus vasthouden. Jij bent niet gek, de ánderen zijn gek. Als jij niet tegen het onrecht op staat, wie dan? Dat was precies wat ik dacht toen ik voor het eerst in die diamantmijnen in Sierra Leone stond en weeskinderen zich daar letterlijk dood zag werken. Als deze Jan Lul uit Rotterdam niks doet, wie dan?”

Paspoort

Sander de Kramer (Rotterdam, 18 mei 1973), is columnist bij de Telegraaf, auteur ‘Van Miljonair tot Krantenjongen’, presentator bij KRO-NCRV. Ontving Rotterdamse Laurens-penning (2009) en Majoor Bosshardt Prijs (2013), en krijgt vandaag de Four Freedoms Award voor Sunday Foundation (SF) in Sierra Leone. SF haalt kindslaven uit mijnen, bouwt scholen, regelt werk voor gehandicapten en micro- kredieten voor oorlogsweduwen. Net verschenen boek over De Kramer: ‘Welcome to the Jungle’.

3. Leef alsof het je laatste dag is

„Je zult mij niet horen zeggen dat het makkelijk is om je idealen in de praktijk te brengen. Ik heb zelf een hele apothekerskast vol traumaatjes. Over die ene keer in Zuid-Soedan bijvoorbeeld. Toen maakte iemand van mijn team, ondanks al mijn waarschuwingen, tóch een foto van een van de locals en kwam die met zo'n koeienslachtsmes op ons afgerend. Echt foute bingo. Toch heb ik nooit gedacht: laat maar. Sterker: toen ik een paar jaar geleden heel ziek werd en er bijna 'op z'n Romeins' uit wilde, niet meer eten, niet meer drinken, daalde er een rust over me. Als dit het dan was, was het goed. Zoveel mooie dingen gedaan.”

4. Begin met één zeester

„Een parabel: na een storm liggen op het strand duizenden zeesterren uit te drogen. Een jongetje pakt er telkens een op en brengt hem naar de zee, waarop een man zegt dat 'dit allemaal geen zin heeft' en de jongen reageert met 'voor die ene wel'. Dat is dus het punt hè. Dat het niet altijd groots hoeft. Je kan in coronatijd bijvoorbeeld gewoon al eens boodschappen voor je oude buurvrouw doen. Ik vind het zelf trouwens echt moeilijk om mijn grote plannen te laten varen maar soms kan het niet anders. Zo heb ik een plan voor ambachtsscholen in Afghanistan moeten laten gaan. Er was op dat moment een te hoog risico dat er bommen op werden gegooid, omdat ze door westerlingen zouden worden gebouwd.”

5. Verhuur een lemen hut

„Een beetje creativiteit is wel zo handig als je geld wil ophalen voor een goed doel. Zo hebben we met de Sunday Foundation ooit bedacht om voor 7500 euro reizen naar een lemen hut in de jungle van Sierra Leone aan te bieden aan zakenmensen die normaal naar St. Tropez gaan. Het motto: ‘het kost een paar centen maar dan heb je ook niks’. Of het liep? En of. We hebben al zo’n dertig mensen gehad en er zullen er zeker meer volgen.”

6. Wees geen gekke Henkie

„Ik ben een blij ei maar naïef ben ik niet. Ik heb vroeger veel over ontwikkelingsprojecten geschreven en weet precies waar het fout kan gaan. En ik ben natuurlijk vijftien jaar hoofdredacteur van *De Straatkrant* voor daklozen geweest. Daar had ik dag in dag uit te maken met mensen die bij de dag leven en dat is in Afrika ook zo. Dat betekent dus dat ik een aannemer voor een school nooit op dag 1 uitbetaal, want dan is het: geld weg, aannemer weg. Nee, ik betaal in porties uit en ik laat bewoners meewerken: het moet iets van iedereen worden.”

7. Rijd een oud barrel

„Herinner je je nog dat schandaal? Van die manager die bij Foster Parents Plan 18.000 euro per maand verdiende voor een driedaagse werkweek? Dat kan dus niet. Als je voor een goed doel werkt, gaat dat niet samen met een dik salaris. Ik leef zelf van de journalistiek en doe mijn projecten in Afrika als vrijwilliger. Het scheelt dat ik niet om luxe geef. Ben nog altijd heel blij met mijn oude barrel, een Panda uit 1988.”

8. Do as the locals do

„Als je in arme landen wil helpen, kan je niet overdag met een dikke SUV door de dorpen scheuren en ‘s avonds in een hotel van 100 dollar in de stad slapen. Nee, je moet opgaan in de community, slapen in een hut. Dan krijg je een klik, dan zie je wat nodig is. Soms is dat iets simpels. In een dorp in het noorden van Sierra Leone hebben we de mannen visnetten gegeven en de vrouwen een microkrediet om de vis te verhandelen. Voor maar tienduizend euro hebben we een hele gemeenschap van de geuuwhonger gered én zelfredzaam gemaakt.”

9. Stuur geen kleren naar Afrika

„Met goede bedoelingen kan je veel verkeerd doen. Neem van die mensen die tweedehandskleding inzamelen voor Afrika. Ja, die kleding is gratis, maar dán... Dan moet het zeetransport betaald worden, moet de douane vaak worden omgekocht, moet vervoer worden geregeld en dan is die kleding dus eigenlijk al superduur. En dan wordt die kleding ook nog eens uitgedeeld op een plek waar een van de weinige beroepen kleermaker is. Geef mensen naaimachines en stof. Dan kunnen ze het zelf maken.”

10. Waarom zijn de bananen krom

„Mensen willen altijd weten waaróm ik dit allemaal doe maar zelf interesseert dat me totaal niet. Voor mij is alleen belangrijk dát ik het doe en dat er in Sierra Leone nu 350.000 mensen in onze projecten zitten.”

Artikel overgenomen uit het AD.